

Welkom op de 1^e ELIM Conferentie!
– Zie je mij?

17 juni 2026

Geloofsgemeenschappen

Ouders,
broers en zussen

Zorginstellingen

Samen
doen
mee. Samen
maken we het
verschil. ❤️

Kennis
Verbindt

Onderzoek
Draagt bij

Universiteiten en Hogescholen

Praktisch theologisch onderzoek naar zingeving en welzijn

Samen
bouwen we aan
een inclusieve
samenleving.

Programma

09.30 Welkom en ontvangst

10.00 Opening

- Theater Stamp, over gezien worden
- Mag ik er zijn? Levensbeschouwelijke aspecten van erkenning; André Mulder
- Muzikaal intermezzo

Pauze

- Ervaringen van Hart van Vathorst over de relatie inclusief en geloof; Koos Tamminga
- Muzikaal intermezzo

12.30 Lunch

13.30 Workshopronde 1 & 2

15.30 Hoe nu verder

16.00 Afsluiting en borrel

Mag ik er zijn?

Levensbeschouwelijke
aspecten van
erkenning

Rik

- 38 jaar
- Ommen, De Esrand
- Werk: natuurboerderij
Lindenhoeve Dalfsen
- Hobbies: sport, muziek,
mensen helpen door
dingen te doen, dieren
verzorgen, gezelligheid

Een gewoon mens.... met een verstandelijke beperking: Fragiele X syndroom + Hersenbeschadiging

- Matig tot ernstige verstandelijke beperking – leerproblemen
- Oogproblemen
- Hypermobiliteit/grove motoriek; slepend been
- Snelle spraak/herhaling eigen woorden
- Verlegenheid/vermijding oogcontact
- Hypersensitief voor geluiden
- Angstig
- Hoge zelfredzaamheid
- Positief
- Sociaal; ontwikkelingsniveau 4-8 jaar
- Zorgzaam

Rik en de vrachtwagen

Herrie op stille zaterdag

- Gezien worden
- Herkend worden
- Erkend worden in je interesse
- Bevestigd worden in je identiteit
- Relatie waarin elk zichzelf wordt
- Kleine daad van goedheid (Levinas)

Overzicht

- Filosofische betekenis van erkenning
- Erkenning van mensen met een verstandelijke beperking
- Missie en visie van ELIM

Definitie en kernconcepten

Wat is erkenning?

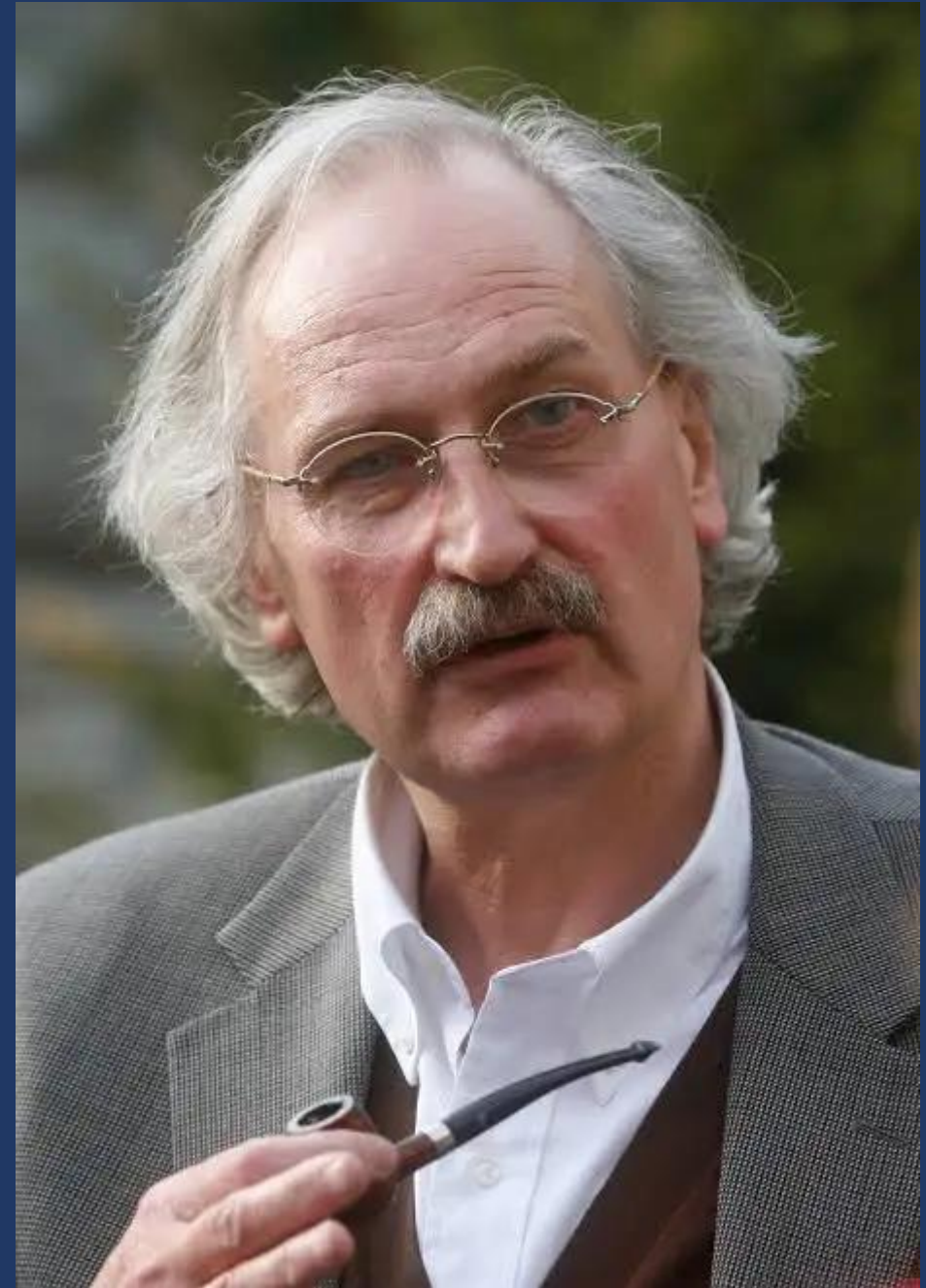
Wederkerigheid en respect

Autonomie en verbondenheid

AXEL HONNETH

Duits filosoof (1949);
Frankfurter Schule

DRIE SFEREN voor ERKENNING

Persoonlijke sfeer

Liefde

Juridische sfeer

Recht

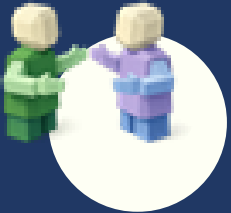
Sociale sfeer

Solidariteit

Wat doet erkenning?

13

Identiteit

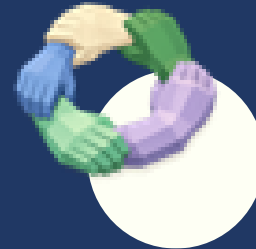
Vrijheid

Ethiek

Sociale cohesie

Erkenning van mensen met een verstandelijke beperking: zijn we er al?

Persoonlijke sfeer

Juridische sfeer

Sociale sfeer

Mensen met beperking of chronische ziekte vrezden hoge kosten door maatregelen kabinet

Nos, 9 juni 2026

Ervaringen van mensen met een licht verstandelijke beperking

Ans

Mycha

Boris van der Ham

PROVINCIE

ON ZICHT BAAR

1,1 miljoen Nederlanders met een
licht verstandelijke beperking

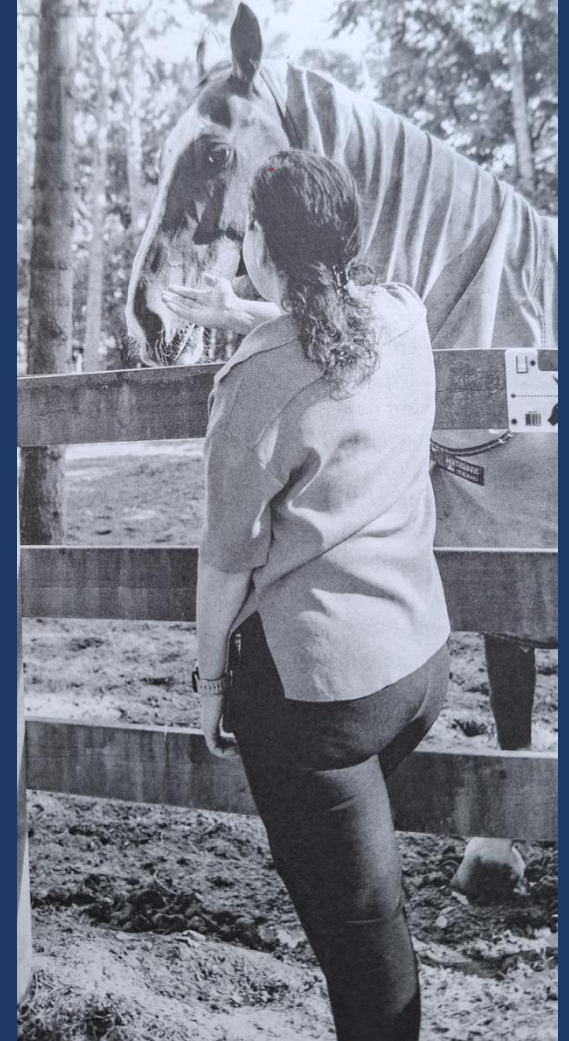
— 11 portretten

Ervaringen van mensen met een licht verstandelijke beperking (2)

Daniëlle

Selma

Hoe ziet het goede leven van erkend worden er uit?

- Betekenisvolle relaties
- Zelfbeschikking
- Ruimte om bij te dragen en te groeien
- Zingeving in het alledaagse

Belemmeringen:

- Nadruk op productiviteit in de samenleving
- Stigmatisering
- Verhoogde afhankelijkheid
- Nog niet altijd passende voorzieningen zoals dagbesteding, uitkeringsregelingen

Uitdagingen bij erkenning: diversiteit

Variërende behoeften

Sociale context

Ontbrekende kennis

Capaciteiten

ELIM – Samen bouwen aan inclusieve, betekenisvolle gemeenschappen

Expertisecentrum Levensbeschouwing en Inclusie van
Mensen met een Verstandelijke Beperking

Wie zijn we?

Missie

Hoe? Drie plekken die we samen creëren

- **Vindplaats:** van kennis: verhalen, inzichten, digitale tools, rapporten, verslagen een website en een app die verbindt.
- **Onderzoeksplaats:** urgente praktijkgedreven vragen, inclusieve methoden, studentenprojecten in een kenniswerkplaats (KWP) en publicaties.
- **Leer/Werkplaats:** trainingen, stages, cursussen, advies en workshops.

Voorbeelden

ONDERZOEKSPAATS

- Groepsactiviteiten
- Inclusieve geloofsgemeenschap
- Zingevingsondersteuning
- Methodiek
- Maatschappelijke rol GV
-

LEER/WERKPLAATS

- Reliëf, Sien en Dit Koningskind: peiling
- Ontwerp Post Academisch Onderwijs voor voorgangers/geestelijk verzorgers

Visie – Elim: het beeld dat ons drijft

Waarom dit ertoe doet

Kennis is van meerwaarde voor professionals.

Professionals zijn **ouders, broers, zussen, geestelijk verzorgers, imams, predikanten** en **pedagogisch begeleiders** van mensen met een beperking.

Kennis versterkt betrokkenheid, vergroot begrip en maakt écht het **verschil** in het leven van mensen.

Uitnodiging tot deelname

Birgit Jaarsma: Gezien worden is onze meest existentiële behoefte (Trouw, 13 juni)

ect en waardigheid als uitgangspunten

Frekie, Willem Wilmink

- Geen school in de buurt
- Erkenning door gezien te worden
- Uitnodigen om mee te doen
- Spelregels aanpassen aan ieders vermogens
- Samen plezier maken
- Genieten van de unieke kwaliteiten van de ander

Frekie

Wanneer 's middags om vier uur
onze schoolbel was gegaan,
en we gingen voetbal spelen,
dan kwam Freek er altijd aan.

Frekie woonde in de buurt,
Maar zat niet op onze school.
Hij was een imbeciele jongen,
een mongool.

Meestal riep er iemand wel:
'Kom maar, Frekie, doe maar mee.'
Welke kant hij uit moest schoppen,
daarvan had-ie geen idee.

Maar we legden soms de bal
op twee meter van het doel,
en we riepen: 'Schieten, Frekie!'
En hij trok een ernstig smoel.

Als het raak was, dook de keeper
mooi naar de verkeerde kant,
en 't was góal, en dan was Frekie
kampioen van Nederland.

Misschien vind je Frekie zielig,
Maar dat was-ie niet voor mij,
Want ik zag nog nooit een jongen
die zo blij kon zijn als hij.

Willem Wilmink

In: Verzamelde liedjes
en gedichten

**DANK
U**

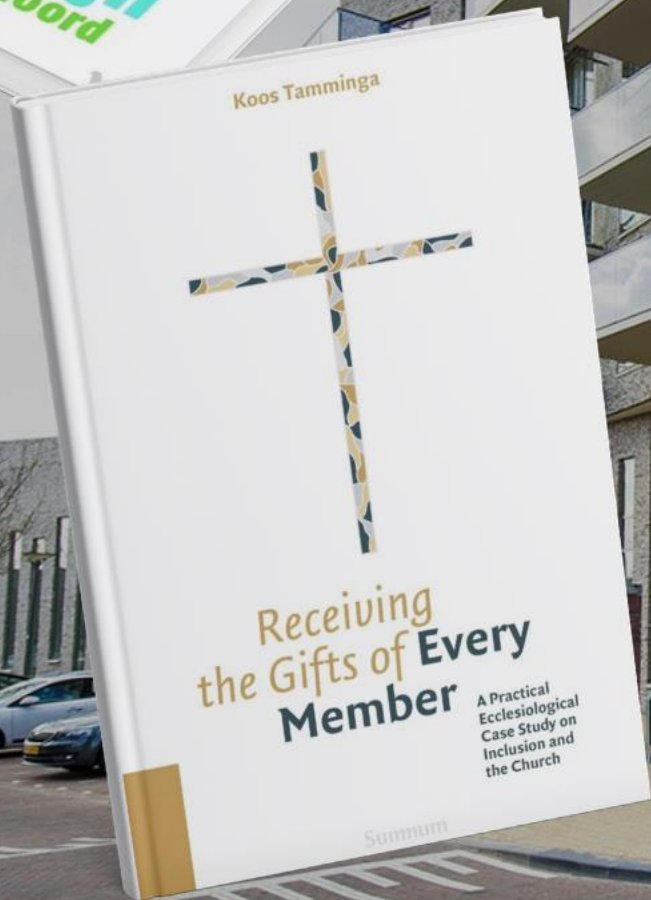
Michelle

Zonder afscheid

COFFEE BREAK

Tot 11.30 uur

**There
are no
special
needs...**

Charismata ontdekken, benoemen en inzetten

1 Korintiërs 12

Sommige gaven heb je sneller in beeld dan anderen...

Gaven niet ontvangen? Dan is je geloofsgemeenschap gehandicapt!

Kerkelijk gezien gaat dit over *pastoraat* en *gemeenteopbouw*

Mensen helpen anders te kijken

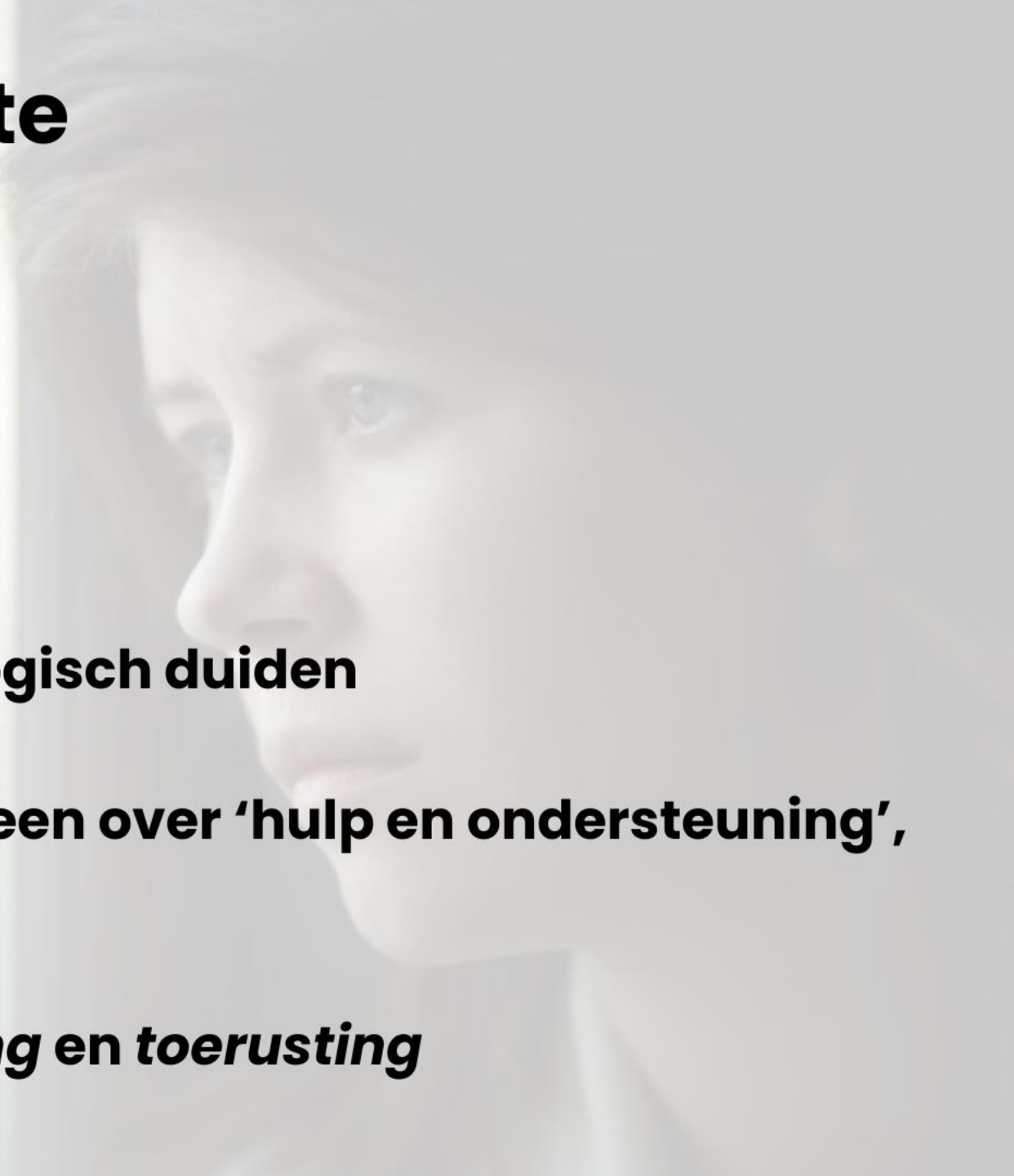
2 Korintiërs 5:16

Verhuizen van de hel naar de hemel...

Een ervaring serieus nemen en theologisch duiden

Belangrijk, want inclusie gaat niet alleen over 'hulp en ondersteuning', maar ten diepste over je mensbeeld.

Kerkelijk gezien gaat dit over *prediking* en *toerusting*

Mensen helpen anders te kijken

Welk niveau?

1. Uitsluiting – Profound exclusion
2. Mogelijkheden creëren – Technical inclusion
3. Wettelijk kader – Legislative inclusion
4. **Motivatie – Ethical Inclusion**

(Jane Clapton, A Transformatory Ethic of Inclusion, 2009)

Mensen helpen anders te kijken

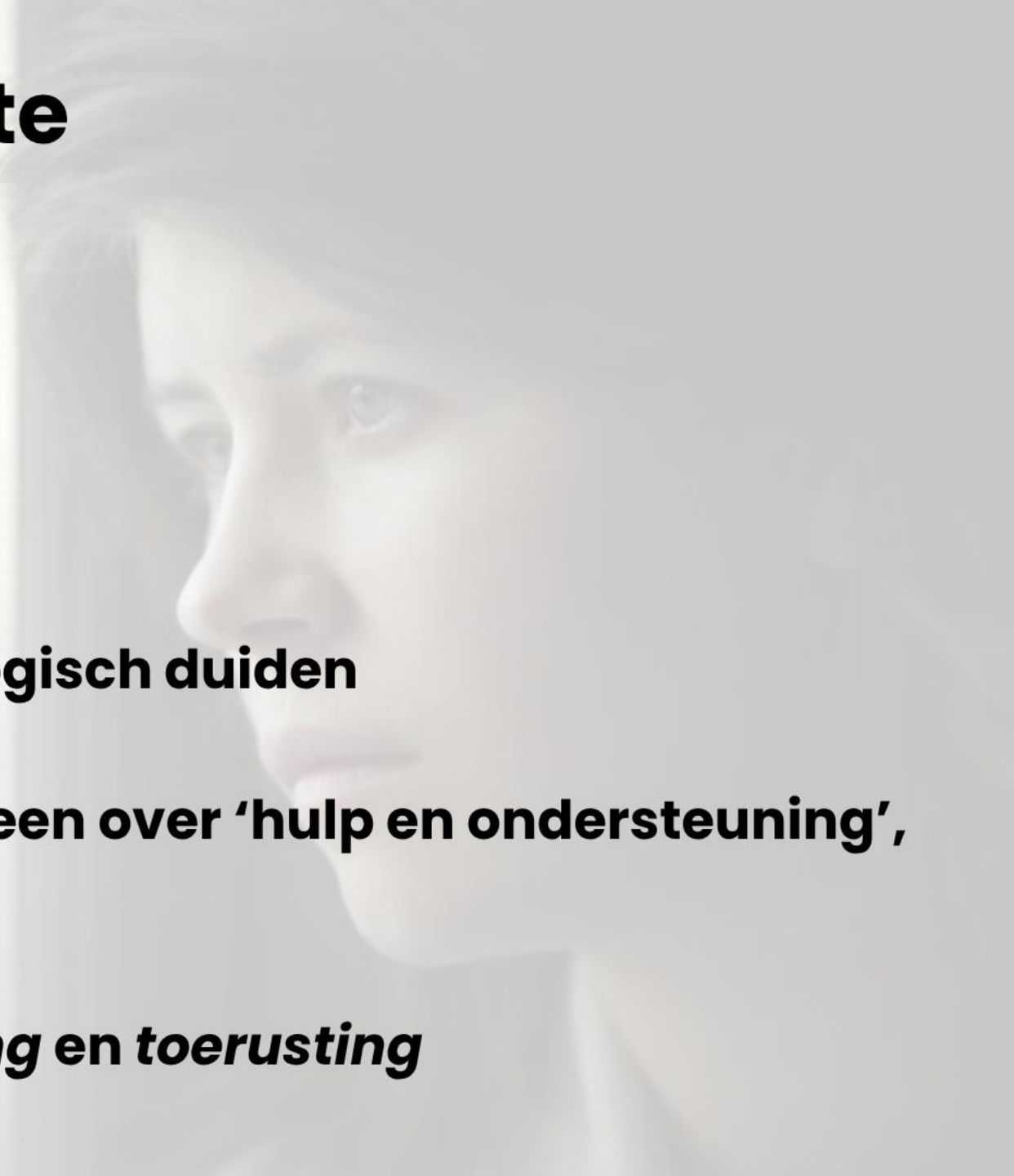
2 Korintiërs 5:16

Verhuizen van de hel naar de hemel...

Een ervaring serieus nemen en theologisch duiden

Belangrijk, want inclusie gaat niet alleen over 'hulp en ondersteuning', maar ten diepste over je mensbeeld.

Kerkelijk gezien gaat dit over *prediking* en *toerusting*

Mensen helpen anders te herinneren

Genesis 8 - זכר

Een herinneringsgemeenschap zijn en worden:

- Sta stil bij de betekenis van het verleden voor jou.
- Heb geduld.
- Beweeg mee voor de betekenis, niet de tijdlijn.
- Maak het verleden ervaarbaar.

Kerkelijk gezien gaat dit over *pastoraat, liturgie en verbinding met je traditie*

A photograph of a modern, multi-story brick building with several balconies. The building is situated next to a parking lot with several cars parked. In the foreground, there is a small brick structure and a circular landscaped area with some plants and a large rock. The sky is overcast.

Geloofsgemeenschap en inclusie

- **Gaven ontdekken, benoemen en inzetten.**
- **Mensen helpen anders te kijken.**
- **Mensen helpen ander te her-inneren.**

A woman with long blonde hair and black-rimmed glasses is smiling and holding a white, featureless mask. She is wearing a silver, metallic-looking short-sleeved top. The background is a dense green forest. A large, irregular pink shape, resembling a splash or a stylized flame, is positioned behind her, partially obscuring the forest and the mask. The name 'Richelle' is written in white text in the upper right, and 'masker af' is written in white text in the lower right.

Richelle

masker af

Workshops starten 13.30 uur en 14.30 uur

Workshop 1: *Polderkamer (begane grond, naast de kerkzaal)*

Workshop 2: *Kerkzaal*

Workshop 3: *Restaurant*

Workshop 4: *Boskamer (1^e verdieping)*

Workshop 5: *Veenkamer (1^e verdieping)*

NB: workshop 4 alleen in ronde 1

Hoe nu verder?

1. Reliëf – cursus aanbod
2. Basiscursus: Kerkzijn met mensen met een verstandelijke beperking
3. GLOW traject voor kerken die in beweging komen voor sociale diversiteit.
4. ELIM APP in ontwikkeling voor ontsluiting van goede praktijken.
5. ELIM Landingspagina voor informatie, kennis en knowhow.

Bezielde Organisatie

Bezielde Zorg

Bezielde Mens

Basiscursus (PThU & TUU)

Basiscursus: Kerkzijn met mensen met een verstandelijke beperking

- *(een praktisch-theologische reflectie op inclusie)*
- Begin 2027, 2 ECTS, 2 cursusdagen met tussendoor opdrachten. **Cursusleider Jaap Overeem**

Mensen met een verstandelijke beperking vormen een grote groep in onze samenleving. Toch zien we dat *niet altijd terug in de maatschappij en ook niet in onze manier van kerkzijn. Hoe is dat mogelijk? En hoe kan inclusief kerkzijn meer worden dan een verlangen?*

In de nieuwe basiscursus 'Kerkzijn met mensen met een verstandelijke beperking' ga je aan de slag met de vraag hoe je als pastor (kerkelijk werker, predikant, pastoraal werker, geestelijk verzorger) een wederkerige relatie kunt opbouwen met een naaste met een verstandelijke beperking. We verdiepen ons in de wereld van mensen met een verstandelijke beperking, bevragen onze mensvisie, theologische en pastorale beelden en ontwikkelen een praktische toepassing op de eigen praktijk.

01
AANSLUITEN
BIJ WAT ER IS

02
KIJKEN IN
DE SPIEGEL

03
OEFENEN IN
DE PRAKTIJK

04
IN BEWEGING
EN UITZENDING

Theologische
Universiteit
Utrecht

**Doe ook het
GLOW-TRAJECT
met je gemeente**

GLOW:

- Groeien
- Leren
- OntWikkelen

**Voor kerken
in beweging!**

Elim
bron voor levensbeschouwing en inclusie

GLOW-traject start 30 oktober 2026

www.kerk2030.nl/glow

De laatste rondes

Elim
bron voor levensbeschouwing en inclusie

De laatste ronden

Een **kostbaar** moment van oprechte **aandacht**,
Waar in de **verbinding** ons in stilte verwacht.
Het brengt diepe **voldoening**, een oase van rust,
Waar onze ziel door **verwondering** wordt gekust.

Elke stap is een **basis**, een **erkenning** van zijn,
Zowel in het donker als in het zonnenschijn.
De wereld is **gelaagd**, vol **perspectief** dat ons raakt
Wat dit leven zo **gaaf** en **waardevol** maakt.

Bedankt voor jullie komst!

Elim
bron voor levensbeschouwing en inclusie

